

Brandveiligheid in indoor speelgelegenheden

40 vragen & antwoorden / voor beheerders en medewerkers

Wetten, meldingen en vergunningen

- 1 Wat zegt de wetgeving over de brandveiligheid van een indoor speelgelegenheid?
- 2 In de ene gemeente worden andere eisen gesteld aan de brandveiligheid dan in de andere. Hoe kan dat?
- 3 Zijn de eisen voor bestaande bouw anders dan voor nieuwbouw?
- 4 Moeten we als indoor speelgelegenheid een gebruiksmelding doen of omgevingsvergunning hebben?
- 5 Hoe doen we een gebruiksmelding of krijgen we een omgevingsvergunning?
- 6 Wat heb ik nodig voor het doen van een gebruikersmelding of aanvragen van een omgevingsvergunning?
- 7 Hoeveel bezoekers mag ik toelaten in mijn indoor speelgelegenheid?
- 8 Kunnen alle speeltoestellen vergunningsvrij worden geplaatst?

Ontruimingsplan en ontruimingsoefening

- 9 Wat moet er in het ontruimingsplan staan?
- 9a Zijn er specifieke aandachtspunten voor indoor speelgelegenheden waar in het ontruimingsplan rekening mee gehouden moet worden?
- 10 Hoe kan ik een ontruimingsplan opstellen?
- 11 Ik wil mijn ontruimingsplan laten controleren, bij wie moet ik zijn?
- 12 Wie moeten er op de hoogte worden gebracht van het ontruimingsplan?
- 13 Hoe vaak moeten wij een ontruimingsoefening houden?

Bedrijfshulpverlening

- 14 Hoeveel BHV-ers moeten er aanwezig zijn op mijn indoor speelgelegenheid?
- 15 Is een EHBO-diploma voldoende of moet de bedrijfshulpverlener (BHV-ers) een ander diploma in bezit hebben?

Vluchtroutes, nooduitgangen en aanduidingsborden

- 16 Moeten de nooduitgangen/hoofduitgang naar binnen of naar buiten geopend worden?
- 17 De nooduitgangen sluiten we wegens inbraakgevoeligheid met een sleutel. Mag dit?
- 18 Is noodverlichting verplicht op een indoor speelgelegenheid?
- 19 Wat zijn brandwerende deuren? Zijn ze verplicht?
- 20 Moeten brand- en rookwerende deuren gesloten blijven?
- 21 Welke bordjes zijn verplicht als bewegwijzering op de indoor speelgelegenheid?
- 22 Hoe moeten de vluchtwegaanduidingsborden geplaatst worden?
- 23 Waar kan ik vluchtwegaanduiding kopen?
- 24 Moet er op de deur van de gasmeterruimte en de elektrische installatie een bordje aangebracht zijn?

Brandblusmiddelen

- 25 Hoeveel brandblussers heb ik nodig op onze Indoor speelgelegenheid?
- 26 Door wie moet ik de verplichte keuring voor brandblusmiddelen laten uitvoeren?

Brandmeldinstallaties en rookmelders

- 27 Wat zijn de verschillen tussen een brandmeldinstallatie, een brandblusinstallatie, een sprinklerinstallatie en een ontruimingsinstallatie?
- 28 Wie moet het onderhoud betalen van een brandmeldinstallatie, ontruimingsinstallatie of brandblusinstallatie?
- 29 Zijn indoor speelgelegenheden verplicht rookmelders en/of CO2-melders op te hangen?

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

- 30 Ik constateer brandonveilige situaties en heb dit gemeld bij de eigenaar van het pand. Hij wil hier niets mee doen, waar kan ik terecht voor hulp?
- 31 Wat kan de brandweer voor een indoor speelgelegenheid betekenen?
- 32 Wie kan wat bijdragen aan een brandveilige indoor speelgelegenheid?
  - 32a Wat zijn de taken van de organisatie?
  - 32b Wat zijn de taken van de locatiemanager/beheerder?
  - 32c Wat zijn de taken van het team?
- 33 Van de brandweer moeten we aanpassingen doen aan het gebouw o.a. veiligheidsglas plaatsen, brandslangen en vluchtwegaanduiding aanschaffen. Wie betaalt dit?

Versiering en opslag

- 34 Mogen er kerstbomen in het gebouw geplaatst worden en welke eisen zijn daaraan verbonden?
- 35 Mogen (kerst)versieringen in het gebouw opgehangen worden?
- 36 Mogen we de gang gebruiken voor opslag van materialen, stoelen, buggy's o.i.d.?

Algemeen

- 37 Hoe kan ik gemakkelijk controleren of we een brandveilige locatie hebben?
- 38 Vinden branden alleen in het weekend of 's avonds plaats?
- 39 Kan de verzekeringsmaatschappij extra eisen stellen voor de brandveiligheid?
- 40 Wie zorgt voor een brandverzekering?

Wetten, meldingen en vergunningen

1 Wat zegt de wetgeving over de brandveiligheid van een indoor speelgelegenheid?

Bouwbesluit

De bouwtechnische voorschriften die van toepassing zijn op het (ver)bouwen en voor bestaande gebouwen van een indoor speelgelegenheid, zijn vermeld in het Bouwbesluit. De voorschriften hebben betrekking op bijvoorbeeld de constructieve veiligheid, toegankelijkheid, energiezuinigheid en brandveiligheid. Het bouwbesluit gaat over alle soorten bouwwerken, inclusief gebouwen die als indoor speelgelegenheid worden gebruikt.

Voor alle bouwwerken in Nederland gelden dan ook dezelfde regels omtrent het brandveilig gebruik.

Gebruiksmelding en Omgevingsvergunning

Voor de meer risicovolle vormen van gebruik is een omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik of een gebruiksmelding nodig. De gebruiksmelding is verplicht als er meer dan 50 mensen in een gebouw kunnen verblijven. Bijvoorbeeld middelbare scholen, kantoren, restaurants, sportaccommodaties, winkelcentra, supermarkten en dus ook indoor speelgelegenheden.

Ga je een gebouw gebruiken dat nachtverblijf biedt aan meer dan 10 personen of dagverblijf aan meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar dan heb je een omgevingsvergunning nodig.

De complete tekst van het Bouwbesluit 2012 is terug te vinden op vrom.bouwbesluit.com of www.bouwbesluitonline.nl. Meer informatie is ook te vinden op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl door bij de zoekfunctie 'Infoblad Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik Bouwbesluit 2012' in te vullen) of kijk op www.infopuntbrandveiligheid.nl.

Arbeidsomstandigheden-besluit (Arbo-besluit)

In de Wet op de Arbeidsomstandigheden (Arbo-wet 1998) staat beschreven hoe werkgevers en werknemers goede arbeidsomstandigheden (of arbo)beleid moeten voeren voor een gezond, veilig en prettig klimaat voor medewerkers. Het Arbo-besluit is een onderdeel van de Arbo-wet en bevat gedetailleerde voorschriften over concrete Arbo-onderwerpen, zoals gevaarlijke stoffen, beeldschermwerk, daglicht, lawaai, enzovoort. De voorschriften voor brandveiligheid hebben vooral betrekking op het vrijhouden van vluchtroutes en nooduitgangen, brandmelding, kleine brandblusmiddelen, de organisatie van de verplichte bedrijfshulpverlening (BHV) en de Risico-inventarisatie en evaluatie.

Meer informatie over de Arbo-wetgeving kun je vinden op de website van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (www.szw.nl), klik op 'Veilig werken' en kijk bijvoorbeeld bij 'Bedrijfshulpverlening' en 'Arbozorg', www.infopuntbrandveiligheid.nl en FCB Dienstverleners in Arbeidsvraagstukken (www.fcbwijk.nl).

2 In de ene gemeente worden andere eisen gesteld aan de brandveiligheid dan in de andere. Hoe kan dat?

Voor 1 november 2008 had iedere gemeente, naast de landelijke wet- en regelgeving, een Bouwverordening waarin aanvullende eisen werden gesteld aan de brandveiligheid. Hierdoor kon het voorkomen dat de eisen per gemeente verschilden. Sinds 1 november 2008 is hier echter verandering in gekomen. Met de komst van het Gebruiksbesluit en later het Bouwbesluit 2012 zijn de gebruiksvoorschriften landelijk gelijkgetrokken waardoor de brandveiligheidseisen voor iedereen in elke gemeente gelijk zijn. De gemeente kan voor een omgevingsvergunning en gebruiksmelding nog wel aanvullende gebruiksvoorschriften opleggen in aanvulling op de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Deze aanvullende gebruiksvoorwaarden mogen echter geen bouwtechnische eisen betreffen. Vraag dus bij je gemeente na, of er aanvullende eisen gelden.

3 Zijn de eisen voor bestaande bouw anders dan voor nieuwbouw?

Ja, het Bouwbesluit 2012 maakt onderscheid tussen voorschriften voor bestaande bouw en voor nieuwbouw. De voorschriften voor brandveiligheid van bestaande bouw zijn minder streng dan die voor nieuwbouw.

In de meeste gevallen worden de brandveiligheidsrisico's van speciale situaties opgevangen door aanvullende eisen in de gebruiksmelding of omgevingsvergunning.

Meer informatie vind je op vrom.bouwbesluit.com of www.bouwbesluitonline.nl of kijk op www.infopuntbrandveiligheid.nl voor uitgebreide informatie over brandveiligheid per bouwfase.

4 Moeten we als indoor speelgelegenheid een gebruiksmelding doen of omgevingsvergunning hebben?

Als indoor speelgelegenheid waar meer dan 50 mensen in het gebouw kunnen verblijven (bezoekers + personeel) moet je in ieder geval een gebruiksmelding doen. Dat is verplicht

Ga je een gebouw gebruiken dat nachtverblijf biedt aan meer dan 10 personen of dagverblijf aan meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar dan heb je een omgevingsvergunning nodig.

Via het Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl) kan worden nagegaan of een omgevingsvergunning brandveilig gebruik nodig is.

Als een omgevingsvergunning brandveilig gebruik nodig is en er is voor hetzelfde bouwwerk ook een gebruiksmelding nodig, kan worden volstaan met het aanvragen van een omgevingsvergunning brandveilig gebruik.

Meer informatie is te vinden op www.omgevingsloket.nl of op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl door bij de zoekfunctie 'Infoblad Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik Bouwbesluit 2012' in te vullen). Kijk ook op www.infopuntbrandveiligheid.nl

5 Hoe doen we een gebruiksmelding of krijgen we een omgevingsvergunning?

De verantwoordelijkheid voor het veilig gebruik van een indoor speelgelegenheid ligt bij de gebruiker van het pand. De gebruiker moet de gebruiksv vergunning dan ook zélf aanvragen bij de gemeente.

Een gebruiksmelding kan via het Omgevingsloket online worden ingediend. De gebruiksmelding moet ten minste vier weken voor aanvang van het gebruik van het bouwwerk worden gedaan. Na een melding kan de gemeente of de brandweer komen controleren of het gebruik van het bouwwerk aan de algemene eisen van het Bouwbesluit 2012 en de eventuele opgelegde nadere eisen voldoet. Die controle kan plaatsvinden voordat het bouwwerk in gebruik wordt genomen maar ook daarna.

De omgevingsvergunning kan ook via het Omgevingsloket online worden aangevraagd.

Wanneer zo'n vergunning nodig is, mag het gebouw niet gebruikt worden voordat burgemeester en wethouders die vergunning hebben verleend. Vraag die vergunning daarom ruim voor aanvang van dat gebruik aan: de procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning brandveilig gebruik kan tot maximaal 26 weken duren.

Meer informatie is te vinden op www.omgevingsloket.nl of op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl door bij de zoekfunctie 'Infoblad Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik Bouwbesluit 2012' in te vullen).

6 Wat heb ik nodig voor het doen van een gebruikersmelding of aanvragen van een omgevingsvergunning?

In het Bouwbesluit 2012 staan de eisen beschreven waaraan de aanvraag moet voldoen.

U moet in ieder geval in het bezit zijn van een ontruimingsplan voor het gebouw. Ook wordt er onder andere gevraagd naar het gebruik van het gebouw en de brandveiligheidsinstallaties als noodverlichting- en brandmeldinstallaties.

Bij de aanvraag of melding moet in ieder geval een plattegrond van het gebouw worden aangeleverd waarop de brandveiligheidsvoorzieningen – blusmiddelen, vluchtroutes, etc. – zijn aangegeven. Wanneer het niet duidelijk is welke gegevens moeten worden aangeleverd in jouw situatie, kan daarover contact worden gezocht met de gemeente.

Meer informatie is te vinden op www.omgevingsloket.nl of op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl door bij de zoekfunctie 'Infoblad Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik Bouwbesluit 2012' in te vullen).

7 Hoeveel bezoekers mag ik toelaten in mijn indoor speelgelegenheid?

De regels in het Bouwbesluit bepalen hoeveel personen je toe mag laten in de indoor speelgelegenheid. Meestal staat in de omgevingsvergunning het maximaal aantal toe te laten personen vermeld. In veel indoor speelgelegenheden betalen echter alleen de bezoekende kinderen en mogen de ouders/begeleiders gratis naar binnen. Omdat veel indoor speelgelegenheden uitgaan van een uitdraai van het kassaregister is het mogelijk dat er bijna twee keer zo veel mensen

in een speeltuin aanwezig zijn, dan op grond van de voorwaarden van de vergunning is toegestaan.

Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan, bijvoorbeeld als het pand moet worden ontruimd.

Het is daarom aan te raden om te beschikken over een sluitend (elektronisch) systeem om het aantal aanwezige bezoekers te controleren.

8 Kunnen alle speeltoestellen vergunningsvrij worden geplaatst?

Nee, voor sommige speeltoestellen is een bouwvergunning nodig. Het speeltoestel moet namelijk voldoen aan verschillende regels omtrent onder andere de constructie, de brandveiligheid en het ontvluchten.

De huidige eisen voor het aanvragen van een bouwvergunning zijn:

- Geen bouwvergunning voor speeltoestellen lager dan 3 meter
  - Lichte bouwvergunning voor speeltoestellen tussen 3 en 5 meter hoogte
  - Reguliere bouwvergunning voor speeltoestellen hoger dan 5 meter
- Het Bouwbesluit wordt gehandhaafd door de gemeente; afdeling Bouw- en woningtoezicht, maar voor speeltoestellen geldt dat na plaatsing de handhaving plaatsvindt door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit.

De complete tekst van het Bouwbesluit 2012 is terug te vinden op vrom.bouwbesluit.com of www.bouwbesluitonline.nl. Voor meer informatie over bouwvergunningen kun je ook terecht op de site van jouw gemeente.

Ontruimingsplan en ontruimingsoefening

9 Wat moet er in het ontruimingsplan staan?

Het ontruimingsplan geeft aan hoe er wordt ontruimd, hoe er wordt gecommuniceerd, hoe de hulpverleningsdiensten worden opgevangen en wie de leiding heeft. Voeg ook een oefenschema en plattegronden toe. Zet het ontruimingsplan zó op dat de brandweer het kan toetsen. Maakt het ontruimingsplan onderdeel uit van een bedrijfsnoodplan of bedrijfshulpverleningsplan? Maak er dan een zelfstandig en uitneembaar stuk van.

Meer informatie over het ontruimingsplan kun je vinden op de site van de Brandweer (www.brandweer.nl/bedrijven/veilig-gebruik/ontruimingsplan/inhoud_van_uw/)

9a Zijn er specifieke aandachtspunten voor indoor speelgelegenheden waar in het ontruimingsplan rekening mee gehouden moet worden?

Indoor speeltoestellen beschikken vaak over veel netten (die in eerste instantie dienen als beveiliging tegen vallen) en als doolhof ingerichte speeltoestellen. Het is belangrijk om hier in het ontruimingsplan rekening mee te houden. Zo is het aan te bevelen om speciale hulpmiddelen (messen) bij de hand te hebben om in geval van een calamiteit de netten van de speeltoestellen door te kunnen snijden om de kinderen te kunnen laten vluchten. In verband met de veiligheid van de bezoekers zou het goed zijn als ieder personeelslid standaard over zo'n hulpmiddel zou beschikken.

Overigens is over het vluchtgedrag van mensen weinig bekend. Zeker in indoor speelgelegenheden waar kinderen vaak metershoog in klimtoestellen spelen en ouders vaak op ruime afstand in bijvoorbeeld het horecagedeelte verblijven, kunnen bij brand complexe situaties optreden. Kinderen spelen in en op de tot wel 6 meter hoge speeltoestellen, die bestaan uit een wirwar van gangen, loopbruggen, tunneltjes e.d. die voor een volwassene nauwelijks begaanbaar zijn. Bovendien zijn ze aan vrijwel alle zijden afgesloten met sterke netten en beschikken ze vaak over weinig (nood-) uitgangen. Als er brand uitbreekt en daarbij ook nog het licht uitvalt kunnen kinderen makkelijk in paniek raken. Ouders zullen bij brand zeer waarschijnlijk niet direct de kortste weg naar de nooduitgang kiezen, maar eerst massaal proberen hun kinderen in de speeltoestellen in veiligheid te brengen. Dat daarbij onbeheersbare panieksituaties kunnen ontstaan, laat zich raden. Het is daarom zeer belangrijk dat alle speeltoestellen toegankelijk zijn voor volwassenen zodat er nagegaan kan worden of alle kinderen geëvacueerd zijn. Daarnaast is het belangrijk om bij het opstellen van het ontruimingsplan rekening te houden met de paniek die er kan ontstaan bij ouders. Een goed en duidelijk ontruimingsplan is dus essentieel voor een indoor speelgelegenheden.

De lokale Brandweer kan eventueel adviezen geven over een goed werkend ontruimingsplan.

10 Hoe kan ik een ontruimingsplan opstellen?

Om een goed ontruimingsplan op te stellen, kun je gebruik maken van verschillende hulpmiddelen:

- Het document 'Brand in uw bedrijf: het ontruimingsplan' op de site van de Brandweer (www.brandweer.nl/bedrijven/veilig-gebruik/ontruimingsplan/inhoud_van_uw/)
- Het boek 'Ontruimingsplannen en oefeningen' van het NIBHV, Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening.
- Handleidingen en model-ontruimingsplannen van de plaatselijke brandweer.
- Het ontruimingsplan van een andere indoor speelgelegenheden.
- Sommige brandweerkorpsen adviseren bij het opstellen van een ontruimingsplan. Je kunt dit het beste navragen bij de afdeling 'Preventie' van je eigen brandweer.

11 Ik wil mijn ontruimingsplan laten controleren, bij wie moet ik zijn?

Je kunt het ontruimingsplan ter controle voorleggen aan de plaatselijke brandweer. Niet alle brandweerkorpsen kunnen hier tijd voor vrijmaken. Het is ook mogelijk om een adviesbureau in te huren voor het opstellen of controleren van het plan. Een goede test is een praktijktest waarbij je een ontruimingsoefening houdt en deze met het team evalueert. Op deze manier ontdek je het als onderdelen in de praktijk niet goed blijken te werken. Dit moet aangepast worden in het plan.

12 Wie moeten er op de hoogte worden gebracht van het ontruimingsplan?

In een ontruimingsplan staat beschreven wat er moet gebeuren wanneer het gebouw ontruimd wordt. In eerste instantie moeten de bedrijfshulpverleners (BHV-ers) en andere medewerkers precies weten wat te doen. Let op: Voor elke persoon met een specifieke taak tijdens de ontruiming moet een vervanger aangewezen zijn. De vervangers moeten uiteraard ook op de hoogte zijn van de exacte inhoud hun taak. Minstens zo belangrijk is het dat alle andere betrokkenen weten wat er van hen verwacht wordt tijdens een ontruiming. Informeer dus ook:

- invalkrachten
- stagiaires

Tip: Oefen het plan ook eens in aanwezigheid van invalkrachten en stagiaires.

13 Hoe vaak moeten wij een ontruimingsoefening houden?

In de wet staat niet expliciet aangegeven hoe vaak een ontruimingsoefening gehouden moet worden. Wel staat er in het Arbo-besluit dat de 'frequentie van een oefening zodanig moet zijn dat de bedrijfshulpverlening de ontruiming adequaat kan leiden'. Praktisch gezien betekent dit dat iedere organisatie minimaal 1 keer per jaar een ontruimingsoefening moet houden en evalueren.

Bedrijfshulpverlening

14 Hoeveel BHV-ers moeten er aanwezig zijn op mijn indoor speelgelegenheid?

De werkgever moet maatregelen nemen op het gebied van eerste hulp, brandbestrijding en evacuatie. Daarbij moet de werkgever zich laten bijstaan door voldoende werknemers die over een opleiding en materieel beschikken om de hulpverlenende taken uit te kunnen voeren. De organisatie van de bedrijfshulpverlening moet zijn afgestemd op de aard, grootte en specifieke risico's van de onderneming (dus de indoor speelgelegenheid). Afwegingen die hierbij gemaakt worden zijn het aantal parttime, dit heeft namelijk consequenties voor het aantal BHV-ers dat je opleidt. Andere afwegingen zijn de locatiegrootte, de ligging (naast een chemische fabriek geeft meer risico) en de inrichting van het gebouw (bijvoorbeeld meerdere verdiepingen). Het aantal BHV'ers per bedrijf is niet wettelijk vastgelegd. Het aantal wordt meestal gebaseerd op de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Daarnaast moeten er altijd voldoende BHV'ers aanwezig zijn in het bedrijf. De werkgever moet dus rekening houden met ziekte, vakantie en ploegdiensten.

Voor algemene vragen over de organisatie van de bedrijfshulpverlening kun je terecht bij organisaties/websites als www.szw.nl (klik op Onderwerpen -> Arbeidsomstandigheden -> Arbozorg), NIBHV (www.nibhv.nl) en www.rosier-bhv.nl.

Slow whoop

Een 'slow whoop' signaal is een oplopend signaal met verschillende hoogtes als ontruimingssignaal voor brand of een andere calamiteit. Het is belangrijk dat het ontruimingssignaal totaal afwijkend is van andere signalen die in het gebouw te horen zijn, zodat iedereen het signaal goed herkent. Het signaal moet in het gehele gebouw te horen te zijn. Goede afspraken over wie het signaal wanneer activeert, zijn heel belangrijk. Wordt het signaal via een elektrische installatie gegeven, dan moet deze voorzien zijn van een noodstroomstelsel voor het geval de stroomvoorziening uitvalt.

15 Is een EHBO-diploma voldoende of moet de bedrijfshulpverlener (BHV-er) een ander diploma in bezit hebben?

Nee, een EHBO-diploma is niet voldoende. Bedrijfshulpverleners (BHV-er) hebben een BHV-cursus gevolgd en volgen daarnaast jaarlijks verplicht een herhalingscursus. In een BHV-cursus is onder andere aandacht voor:

- Het beperken en het bestrijden van een beginnende brand.
- Het in noodsituatie alarmeren en evacueren van alle medewerkers, kinderen en andere personen.
- Het samenwerken met andere BHV-ers en communiceren met hulpverleners.
- Het geven van eerste hulp.

Meer informatie over de cursus van een BHV-er en het organiseren van de bedrijfshulpverlening vind je op www.szw.nl (klik op Onderwerpen -> Arbeidsomstandigheden -> Arbozorg). NIBHV (www.nibhv.nl) en www.rosier-bhv.nl. Verschillende bedrijven bieden BHV-cursussen aan. De cursus moet aansluiten bij de branche.

Vluchtroutes, nooduitgangen en aanduidingsborden

16 Moeten de nooduitgangen/hoofduitgang naar binnen of naar buiten geopend worden?

Deuren van nooduitgangen en deuren op het traject van de vluchtwegen moeten altijd op een eenvoudige wijze van binnenuit naar buiten toe te openen zijn, zonder dat daarvoor bijvoorbeeld sleutels nodig zijn.

17 De nooduitgangen sluiten we wegens inbraakgevoeligheid met een sleutel. Mag dit?

Nee, de nooduitgangen moeten van binnenuit direct geopend kunnen worden, zonder dat daarvoor bijvoorbeeld sleutels nodig zijn. Er zijn veel mogelijke systemen waarbij de deur van binnenuit eenvoudig geopend kan worden, maar van buiten niet toegankelijk is. Je plaatselijke slotenleverancier of de brandweer kan je hierover informeren.

18 Is noodverlichting verplicht op een indoor speelgelegenheid?

Noodverlichting is verlichting die in werking treedt, wanneer de normale verlichting als gevolg van een stroomstoring uitvalt. Noodverlichting wordt daarom gevoed met een bron die onafhankelijk is van de bron die de normale verlichting voedt. Het is verplicht om noodverlichting te hebben en adequaat te onderhouden. Dit is vastgelegd in Bouwbesluit 2012 en in de Arbowet. Het is daarom verstandig maandelijks te controleren of de nood- en transparantverlichting werkt en te zorgen voor een periodiek onderhoud door de installateur van de noodverlichting.

19 Wat zijn brandwerende deuren? Zijn ze verplicht?

Brandwerende deuren zorgen ervoor dat de brand en de rook zich niet (of vertraagd) verspreiden naar achterliggende ruimten. Of er brandwerende deuren verplicht zijn, hangt af van het aantal verdiepingen, de grootte en de indeling van het gebouw. Brand en rook kunnen zeer snel verspreiden. Rook belemmert het zicht waardoor het moeilijk is om veilig te ontruimen. De regel is, dat mensen bij brand niet langer dan 30 seconden door de rook mogen lopen. Wanneer bij een brand binnen 30 seconden geen rookvrij (en dus veilig) gebied bereikt kan worden, zijn brandwerende of rookwerende deuren een veilige oplossing.

20 Moeten brand- en rookwerende deuren gesloten blijven?

Brand- en rookwerende deuren moeten na gebruik altijd gesloten worden. Om deze reden zijn ze vaak voorzien van deurdrangers. Het is belangrijk dat het hele team zich realiseert waarom de deuren gesloten moeten blijven en deze niet mogen worden vastgezet met bijvoorbeeld een deurwig. Is het toch een probleem op jouw locatie om de deuren gesloten te houden? Informeer bij de brandweer naar een combinatie van rookmelders en deurmagneten.

21 Welke bordjes zijn verplicht als bewegwijzering op de indoor speelgelegenheid?

- Bordjes die de plaats van de nooduitgang aangeven.
- Bordjes die de vluchtroutes aangeven.
- Bordjes die de plaats van een ingebouwde blusmiddelen aangeven (deze bordjes zijn bijvoorbeeld nodig wanneer de brandslang achter een deurtje is weggewerkt).
- Waarschuwingsborden in de buurt van gevaarlijke stoffen of bij struikelrisico.
- Bordjes (of stickers) die aangeven waar wel of niet gerookt mag worden.

Gebruik bordjes met pictogrammen. Bordjes met tekst zijn niet toegestaan. Deze zijn voor mensen met een niet-Nederlandse achtergrond en voor slechte lezers niet of moeilijk te begrijpen. Pictogrammen waarbij een pijl richting een deur wijst (vierkant met pijl) of waarbij een hollend mannetje naar een deur rent, zijn de enige nooduitgangbordjes die volgens de wet- en regelgeving zijn toegestaan. De achtergrondkleur van het bordje moet groen zijn. Ook op een plattegrond worden pictogrammen gebruikt. Deze pictogrammen moeten voor iedereen duidelijk zijn en overeenkomen met de pictogrammen op de bordjes.

22 Hoe moeten de vluchtwegaanduidingsborden geplaatst worden?

Het allerbelangrijkste is dat de borden duidelijk zichtbaar zijn. Dus niet op of naast de deur omdat ze dan niet zichtbaar zijn als de deur openstaat.

Vuistregel is dat de vluchtwegaanduiding binnen een afstand van 20 meter goed zichtbaar moet zijn.

23 Waar kan ik vluchtwegaanduiding kopen?

Je kan de vluchtwegaanduiding bij veel verschillende bedrijven kopen (kijk bijvoorbeeld op www.goudengids.nl en zoek op 'Vluchtwegaanduiding'). Toegestaan als vluchtwegaanduiding zijn borden met pictogrammen waarbij een pijl richting een deur wijst (vierkant met pijl) of waarbij een hollend mannetje naar de deur rent.

24 Moet er op de deur van de gasmeterruimte en de elektrische installatie een bordje aangebracht zijn?

Ja, op de deuren van de gasmeterruimte en de elektrische installatie moet het gebruik van de ruimte zijn aangegeven. Voor de brandweer kan het van groot belang zijn snel gas en elektriciteit af te sluiten. Door de bordjes vinden ze snel de juiste ruimte. Naast het bordje is het minstens zo belangrijk dat de deuren van deze ruimtes altijd goed toegankelijk zijn. Geef deze ruimtes ook duidelijk aan op de plattegrond in het ontruimingsplan.

Brandblusmiddelen**25 Hoeveel brandblussers heb ik nodig op onze indoor speelgelegenheid?**

Er moeten voldoende brandblusmiddelen zijn om een beginnende/kleine brand doeltreffend te kunnen bestrijden. Beginnende branden zijn branden die je met één emmer water zou kunnen blussen. Het blussen van alle branden die groter zijn, moet je overlaten aan de brandweer. Er zijn twee soorten brandblussers: de brandslanghaspel

die vast zit aan de muur en de kleinere, draagbare blusmiddelen. De brandslanghaspel is een goedkoop en effectief blusmiddel. Er zijn voldoende slanghaspels aanwezig als je op alle plaatsen binnen het gebouw kunt komen met de slang. Niet altijd is een brandslanghaspel nodig of mogelijk. In dat geval geldt het volgende algemene advies:

- per 200 m² gebruiksoppervlakte of een gedeelte daarvan moet een blusmiddel aanwezig zijn, met een minimum van twee blusmiddelen.
- Is het gebruikersoppervlak kleiner dan 100 m², dan volstaat één (draagbaar) blustoestel.

Er zijn veel verschillende draagbare brandblussers. Een sproeischiemblusser verdient vaak de voorkeur. De plaatselijke brandweer of leverancier van brandblussers kan je adviseren over het type blusmiddel dat voor jouw locatie effectief is. Sommige (brand)verzekeraars stellen eisen aan het aantal en soort blusmiddelen dat je in jouw gebouw hebt.

Kijk voor meer informatie op www.brandblussers.nu/nl/ en klik in de linker kolom op 'Aantal brandblussers per m²'

26 Door wie moet ik de verplichte keuring voor brandblusmiddelen laten uitvoeren?

Kleine blusmiddelen, zoals brandblussers en brandslanghaspels, vallen onder de REOB, de Regeling Erkenning Onderhoud Blusmiddelen. Deze blusmiddelen moeten minstens één keer per twee jaar worden gekeurd door een REOB erkend bedrijf. Voor brandslanghaspels geldt daarbij ook een verplichting tot uitgebreide controle eens in de vijf jaar. Het stilstaande water in brandslangen kan bij bepaalde temperaturen legionellabacterie huisvesten. Om besmetting van legionella tegen te gaan, moeten de hoofdkranen van de brandslanghaspels zijn verzegeld.

Naast de algemene keuring doen bedrijven er verstandig aan de blusmiddelen regelmatig ook zelf na te lopen. Ook is het van belang te controleren of medewerkers weten waar de brandblussers hangen en hoe ze werken.

Kijk voor meer informatie op www.arboportaal.nl (klik op Onderwerpen -> Veilig Werken -> Brandveiligheid). Adressen van erkende onderhoudsbedrijven voor het afsluiten onderhoudscontract kun je vinden op www.ncp.nl, de website van het certificatie-instituut op het gebied van inbraakpreventie en brandveiligheid.

Brandmeldinstallaties en rookmelders

27 Wat zijn de verschillen tussen een brandmeldinstallatie, een brandblusinstallatie, een sprinklerinstallatie en een ontruimingsinstallatie?

Het doel van een brandmeldinstallatie is een brand in een dusdanig tijdig stadium te ontdekken, lokaliseren en signaleren, dat de interne organisatie kan worden gewaarschuwd en automatisch alle noodzakelijke brandveiligheidsvoorzieningen worden geactiveerd (zoals de brandweer) zodat personen zich in veiligheid kunnen brengen of in veiligheid kunnen worden gebracht.

Een bedrijf met een bijeenkomstfunctie (zoals een indoor speelgelegenheid) heeft een brandmeldinstallatie nodig wanneer:

- er meer dan 1000 m² gebruiksoppervlakte is én er meer dan 1 verblijfsruimte is bestemd voor bezoekers
- er meer dan 5000 m² gebruiksoppervlakte is
- de hoogste vloer van een verblijfsruimte tussen de 5 meter en 13 meter ligt én er is meer dan 1 verblijfsruimte is
- de hoogste vloer van een verblijfsruimte hoger ligt dan 13 meter
- het gebouw uit meer dan 1 bouwlaag bestaat (slechts niet-automatische bewaking nodig zonder directe doormelding aan de brandweer)
- er meer dan 500 m² gebruikersoppervlakte is (slechts niet-automatische bewaking nodig zonder directe doormelding aan de brandweer).

Wanneer er vanuit de ruimte slechts in 1 richting kan worden gevluht (bijvoorbeeld bij doodlopende gangen) of wanneer er in het gebouw geslapen wordt gelden er andere regels.

Een brandblusinstallatie signaleert een brand en blus deze automatisch. Deze installatie is niet wettelijk verplicht, maar wordt vaak als alternatief gebruikt voor andere brandveiligheidsvoorzieningen, zoals branddeuren. Verzekeringsmaatschappijen kunnen je ook vragen een blusinstallatie te plaatsen. Jouw verzekeringsmaatschappij en/of de plaatselijke brandweer kunnen je informeren over de eisen.

Een sprinklerinstallatie is een voorbeeld van een automatische brandblusinstallatie. Sommige verzekeraars vragen een brandmeldinstallatie en/of sprinklerinstallatie te plaatsen, eventueel in ruil voor een premiekorting op de brandverzekering.

Een ontruimingsinstallatie waarschuwt iedereen binnen het gebouw, zodat ze tijdig en veilig het gebouw kunnen verlaten. Met behulp van meldpunten wordt (al dan niet automatisch) het centrale ontruimings signaal geactiveerd. Een ontruimingsinstallatie is altijd nodig wanneer er een brandmeldinstallatie verplicht is.

Kijk voor meer informatie op vrom.bouwbesluit.com of www.bouwbesluitonline.nl.

28 Wie moet het onderhoud betalen van een brandmeldinstallatie, ontruimingsinstallatie of brandblusinstallatie?

Het onderhoud ligt geheel bij de gebruiker van het pand. Een onderhoudscontract met een erkend bedrijf voor brandblusinstallaties is verplicht om te zorgen dat ze in een noodsituatie werken.

Adressen van erkende onderhoudsbedrijven voor afsluiten onderhoudscontract kun je vinden op www.ncp.nl, de website van het certificatie-instituut op het gebied van inbraakpreventie en brandveiligheid.

29 Zijn indoor speelgelegenheden verplicht rookmelders en/of CO2-melders op te hangen?

Indoor speelgelegenheden zijn op grond van de bouwregelgeving niet verplicht losse (huis)rookmelders op te hangen. Dit omdat ze vaak wel verplicht zijn om een brandmeldinstallatie te installeren. Het plaatsen van CO₂-melders is niet verplicht. Wel kan er in de praktijk aanleiding zijn om deze te plaatsen, in geval van een (oud) gebouw met te weinig ventilatie- en/of spuuvoorzieningen. CO₂ (kooldioxide) is een goede indicator voor de binnenluchtkwaliteit. CO₂-melders kunnen het beste op neus- hoogte worden geplaatst.

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

30 Ik constateer brandonveilige situaties en heb dit gemeld bij de eigenaar van het pand. Hij wil hier niets mee doen, waar kan ik terecht voor hulp?

Er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt wie waarvoor verantwoordelijk is. Indien er onduidelijk situaties bestaan of dat er sprake is van onwil zou de gemeente ingeschakeld kunnen worden om duidelijkheid te creëren.

31 Wat kan de brandweer voor een indoor speelgelegenheid betekenen?

De brandweer heeft niet alleen tot taak branden te blussen, maar ook te adviseren over het voorkomen van brand. De brandweer heeft veel kennis over brandveiligheid, het beheersbaar houden van brand en het ontruimen. Op welke wijze de brandweer een indoor speelgelegenheid kan ondersteunen verschilt per gemeente en heeft te maken met onder andere grootte en capaciteit van het korps en de taken die zij zich gesteld heeft op het gebied van preventie. Soms is de gemeente ook het eerste aanspreekpunt en verantwoordelijk voor communicatie.

Vraag dit dus goed na bij je gemeente.

Wat doet de brandweer altijd:

- Het beperken en bestrijden van acute noodsituaties. De brandweer staat 24 uur per dag en 365 dagen per jaar paraat om uit te rukken met tankautospuiten en autoladders.
- De indoor speelgelegenheid controleren in het kader van een aanvraag van een gebruiksmelding of omgevingsvergunning.

Wat doet de brandweer soms:

- Advies geven bij het opstellen van een ontruimingsplan.
- Aanwezig zijn bij een ontruimingsoefening.
- Ondersteunen bij het evalueren van een ontruimingsoefening.
- Advies geven over de brandveiligheid van het (gebruik van de) locatie.
- Geven van presentaties over brandveiligheid en de verantwoordelijkheid van de organisatie en beheerder.

32 Wie kan wat bijdragen aan een brandveilige indoor speelgelegenheid?

32a Wat zijn de taken van de organisatie?

De (overkoepelende) organisatie is formeel eindverantwoordelijk voor de veiligheid op de locatie. Zij zorgt ervoor dat randvoorwaarden zijn gecreëerd die het opzetten en uitvoeren van goed brandveiligheidsbeleid mogelijk maken. Concreet betekent dit voor de organisatie de volgende taken:

- Gebruiksmelding doen of aanvraag indienen voor omgevingsvergunning.
- Financiën vrijmaken (binnen eigen begroting).
- Met de gemeente over de (de financiële zaken omtrent) brandveiligheid overleg voeren.
- De locaties adviseren over materialen en handvatten waarmee de locatie veiligheidsbeleid op kan zetten.
- De locatiemanager/beheerder adviseren hoe de locatie aan de eisen uit het Arbo-besluit en Gemeentelijke verordening kan voldoen.

32b Wat zijn de taken van de locatiemanager/beheerder?

De locatiemanager/beheerder heeft de dagelijkse verantwoordelijkheid voor de (brand)veiligheid in en om de locatie. Concreet betekent dit onder andere het coördineren of delegeren van:

- Het opstellen van een veiligheidsplan.
- De structurele aandacht voor brandveiligheid.
- Het toezien op vrije vluchtwegen en nooduitgangen.
- Het opstellen van een ontruimingsplan.
- Het uitvoeren van een ontruimingsoefening en inruimingsoefening.
- Het zorgen voor goed opgeleide en geoefende Bedrijfshulpverleners (BHV-ers).
- Het controleren op brandveiligheidsaspecten en zonodig maatregelen treffen.
- Het opzetten van een meerjarenplan om knelpunten aan te pakken.

Natuurlijk is een locatiemanager/beheerder geen expert op het gebied van brandveiligheid. Informatie over de wetgeving vind je o.a. op de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (www.szw.nl). Praktische ondersteuning en advies kun je krijgen bij je gemeente of brandweer.

32c Wat zijn de taken van het team?

Een brandveilige indoor speelgelegenheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Het gehele team is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het veiligheidsbeleid waarvan brandveiligheid een onderdeel behoort te zijn. Concreet houdt dit onder andere in dat de teamleden/medewerkers:

- Regelmatig aandacht besteden aan brandveiligheid (uitleg van de ontruimingsoefening e.d.).
- Toezien op (brand)veilig gedrag.
- Meedoen met een ontruimingsoefening.
- BHV-er zijn.
- Toezien dat de nooduitgang niet wordt geblokkeerd en andere veiligheidseisen worden opgevolgd.

33 Van de brandweer moeten we aanpassingen doen aan het gebouw o.a. veiligheidsglas plaatsen, brandslangen en vluchtwegaanduiding aanschaffen. Wie betaalt dit?

De organisatie is zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van de noodzakelijke aanpassingen. De organisatie kan dit op twee manieren financieren. Ten eerste uit eigen middelen. Eventueel kan de organisatie een aanvraag doen bij de gemeente voor een aanvullende vergoeding van de kosten. De gemeente is juridisch echter niet verplicht tot financiering. Strikt formeel mogen gemeenten aanvragen voor het bekostigen van brandveiligheidsvoorzieningen weigeren.

Versiering en opslag

34 Mogen er kerstbomen in het gebouw geplaatst worden en welke eisen zijn daaraan verbonden?

Ja, kerstbomen mogen in het gebouw geplaatst worden. Wel is het belangrijk dat de ruimte om de kerstboom vrij is. Dit betekent dat een kerstboom dus niet geplaatst mag worden daar waar veel mensen dicht langs lopen of -bij zitten. Natuurlijk is het ook belangrijk water in de buurt te hebben. Niet-natuurlijke kerstversiering mag, als deze geïmpregneerd is. Natuurlijke losse sparren- en dennentakken zijn vaak niet toegestaan, ook niet als ze behandeld zijn, omdat deze erg brandgevoelig zijn. Gebruik alleen kerstverlichting voorzien van CE-merk en KEMA-keur. De meeste brandweerkorpsen zullen deze regels hanteren.

Voor meer informatie kun je de brochure 'Echte kerstbomen in openbare ruimten' downloaden op BrandweerKennisNet. Bekijk ook de folders over (kerst)versiering en brandveiligheid op brandweer.nl: 'Brandveiligheid, ook tijdens feestelijke dagen! (nr. 17)' en 'Feestversiering? Het kan en moet veilig (nr. 118)'.

35 Mogen (kerst)versieringen in het gebouw opgehangen worden?

Ja, maar sinds de ramp in Volendam is er veel aandacht voor versieringen en brandgevaar. Neem daarom de volgende tips en adviezen goed door:

- Het veiligst is het gebruik van metalen draden wanneer versieringen opgehangen worden.
- Als richtlijn kun je een afstand tussen de op te hangen versiering en het vloeroppervlak van minimaal 2,50 meter hanteren.
- Houd stoffering, versiering en (brandbare) (feest)kleding op veilige afstand van warmtebronnen. De afstand tussen versiering en verlichtingsapparatuur moet tenminste 50 centimeter zijn. Vooral (halogeen)spots veroorzaken veel hitte.
- Let er ook op dat versieringen het zicht op vluchtrouteaanduidingen en de werking van noodverlichting of andere veiligheidsvoorzieningen niet belemmeren.
- Gebruik indien van toepassing versieringen die voorzien zijn van een KEMAkeur (kerstverlichting bijvoorbeeld) die aan de brandveiligheidsvoorschriften voldoen, geïmpregneerd zijn of waarvan het materiaal brandveilig is.
- Plaats kaarsen en theelichtjes in een houder, op een stevige ondergrond en niet onder gordijnen.
- Gebruik geen losse dennen- en sparrentakken of ander natuurlijk groen.
- Bevestig versiering zodanig dat het niet gemakkelijk naar beneden kan vallen.
- Houd blusmiddelen zichtbaar en bereikbaar.

Voor meer informatie kun je de folders over (kerst)versiering en brandveiligheid op brandweer.nl downloaden ('Brandveiligheid, ook tijdens feestelijke dagen! (nr. 17)' en 'Feestversiering? Het kan en moet veilig (nr. 118)'.

36 Mogen we de gang gebruiken voor opslag van materialen, stoelen, buggy's o.i.d.?

Bij voorkeur niet, want gangen hebben de functie van vluchtroute. Vluchtmogelijkheden worden beperkt als gangen worden gebruikt als opslagruimte. Sommige gebouwen hebben zeer brede gangen die ook voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden. Het plaatsen van een kast in een zeer brede gang kan dan soms wel. In veel gevallen kun je prima zelf (bijvoorbeeld tijdens een ontruimingsoefening) beoordelen in hoeverre er voldoende ruimte is om veilig te kunnen vluchten. Let er wel op dat kasten of opgeslagen spullen niet kunnen vallen bij panieksituaties. In ieder geval mogen nooduitgangen NOOIT geblokkeerd worden door stoelen, tafels of kasten.

Algemeen

37 Hoe kan ik gemakkelijk controleren of we een brandveilige locatie hebben?

Je kunt een keuring van het pand laten uitvoeren door een adviesbureau in brandveiligheid (bouwkundige check en installatietechnische check). Verder kan gecontroleerd worden of het pand nog steeds voldoet aan de eisen die in de gebruiksmelding of omgevingsvergunning voor de locatie gesteld worden. Bekijk de tekeningen en eventuele aanvullende eisen die bij de melding/vergunning horen. Als er na afgifte van de omgevingsvergunning wijzigingen in installaties en bouwkundige wijzigingen zijn doorgevoerd, raadpleeg dan de plaatselijke brandweer. Misschien is er een herziening van de vergunning nodig.

38 Vinden branden alleen in het weekend of 's avonds plaats?

Gelukkig worden weinig Indoor speelgelegenheden door brand getroffen. De belangrijkste oorzaken van brand zijn vandalisme en brandstichting. Veel van deze branden gebeuren 's avonds en in het weekend. Maar helaas is dit niet altijd het geval.

39 Kan de verzekeringsmaatschappij extra eisen stellen voor de brandveiligheid?

Ja, verzekeringsmaatschappijen kunnen aanvullende eisen stellen over bijvoorbeeld het plaatsen van een brandmeld- of sprinklerinstallatie, of blusmiddelen, zoals slanghaspels en handblussers.

40 Wie zorgt voor een brandverzekering?

De organisaties van indoor speelgelegenheden zijn wettelijk verantwoordelijk voor herstel van schade aan gebouwen als gevolg van een brand. Om deze reden verzekert een organisatie de locatie voor calamiteiten als brand. Daarbij is ook de inventaris meeverzekerd. Zorg dat de organisatie goed op de hoogte is van de inventaris door jaarlijks een inventarisatielijst op te sturen. Dit voorkomt onderverzekering en teleurstellingen.

Kijk op www.verzekeraars.org om meer over verzekeringen te lezen.

Brandweer

Voor vragen over brandveiligheid kun je terecht bij de lokale brandweer. De brandweer kan je ook advies geven over het opstellen van een ontruimingsplan. Zie www.brandweer.nl.

Nationale Brandpreventieweek

Ieder jaar vinden de Nationale Brandpreventieweken plaats. De brandpreventieweken zijn een initiatief van de Nederlandse Brandwonden Stichting, Brandweer Nederland, het IFV (Instituut Fysieke Veiligheid) en het Verbond van Verzekeraars.

Meer informatie over de Nationale Brandpreventieweek?

Neem dan contact op met:

Stichting Nationale Brandpreventieweek

p/a Nederlandse Brandwonden Stichting

Postbus 1015, 1940 EA Beverwijk

info@brandpreventieweek.nl

www.brandpreventieweek.nl

Telefoon: 0251 – 275 580

Twitter: [@mariekevandaal](https://twitter.com/mariekevandaal)

Websites

Zie voor meer informatie over brandveiligheid:

- www.brandpreventieweek.nl
- www.ontruimendoejezo.nl
- www.ontruimenmoetjeoefenen.nl
- www.infopuntbrandveiligheid.nl
- www.veiligheid.nl

Colofon

Deze publicatie is ontwikkeld door VeiligheidNL in samenwerking met de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) en Brandweer Nederland.

Zie voor meer informatie over veilig spelen:

- www.allesoverspelen.nl

En het webdossier Speeltoestellen:

- www.vwa.nl/onderwerpen/meest-bezocht-a-z/dossier/speeltoestellen

